

Handläggare: Eva Svedman
Telefon: 508 10 320

Till
Östermalms stadsdelsnämnd,
sammanträde 2010 03-11

Riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa

Svar på remiss dnr: 325-2740/2009

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och översänder detsamma till kommunstyrelsen.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Anna-Lena Christensson Österberg
avdelningschef

Sammanfattning

Ärendet gäller en remiss av förslag på riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa. Riktlinjerna rör samverkansformer, samverkansområden med förslag till samverkansöverenskommelse mellan skolor, både kommunala och privata och stadsdelsnämndernas verksamheter samt stödmaterial. Syftet med riktlinjerna är att åstadkomma en bra samverkan över hela staden. Förvaltningen instämmer i stort med det förslagna. I remissvaret betonas vikten av samverkan mellan förskola/särförskola och skola/särskola och socialtjänsten. Förvaltningen betonar också att socialtjänstens samverkan är lika viktig med enskilt drivna skolor/förskolor och att det kanske är tveksamt att enskilt driven förskole/skolverksamhet har möjlighet att välja bort sådan samverkan. Vidare understryks vikten av konkreta rutiner för hur samverkan ska ske mellan skola, socialtjänst och tredje part, t ex landstinget.

Bakgrund

En skrivelse daterad februari 2008 ställd till dåvarande socialtjänstnämnden och till utbildningsnämnden med förslag om att de gemensamt skulle bilda en arbetsgrupp kring samverkan mellan skolan och socialtjänsten samt flera liknade uppdrag i budget 2009 har legat till grund för att förslaget om riktlinjer mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa har tagits fram.

Under våren 2009 tillsattes en arbetsgrupp från utbildningsförvaltningen och socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen med uppgift att dels lämna underlag till arbetet med BUS-policyn dels kartlägga brister i samverkan mellan skola och socialtjänst och ge förslag till nya arbetsformer och stadsgemensamma riktlinjer samt förslag till hur den interna samverkan inom staden gällande barn och ungdomar kunde förbättras. Till arbetsgruppen har en knöts en referensgrupp, med representanter för grundskolan, gymnasieskolan, förskolan och elevhälsan samt från flera stadsdelsförvaltningar.

Kommunstyrelsen har sänt förslaget på remiss till stadsdelsnämnderna och till stadsledningskontoret (SLK) med en begäran om svar till senast 2010-03-26.

Ärendet - sammanfattad remiss

Samverkan

Riktlinjerna rör samverkansformer, samverkansområden med förslag till samverkansöverenskommelse mellan stadens skolor och stadsdelsnämndernas verksamheter samt stödmaterial.

Syftet med riktlinjerna och samverkansöverenskommelsen är att samverkan avseende barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa ska ske på ett bra sätt över hela staden. Alla involverade från barn och föräldrar till enskilda socialsekreterare, biståndshandläggare och lärare ska veta vart man ska vända sig samt få ett bra bemötande och resultat överallt.

Överenskommelsen är utformad som en struktur för frågor som ska avhandlas, vilka möten som ska ske inom ramen för samverkan, hur ofta dessa ska förekomma, vilka funktioner som måste vara representerade samt hur uppföljning ska genomföras.

Stadsdelsförvaltningarna föreslås teckna samverkansöverenskommelser med grund- och gymnasieskolor (inklusive särskola) i såväl kommunala som fristående skolor.

I dagsläget har hälften av stadsdelsförvaltningarna tecknade avtal med grundskolorna i stadsdelsförvaltnings geografiska område.

För att följa upp resultatet av en samverkansöverenskommelse har en diskussion inletts med SLK för att pröva om en indikator om samverkan kan tas fram i ILS-systemet.

Bestämmelser om samverkan och samarbete finns i flera lagar vars verksamhetsområden gäller barn och ungdomar; i Förvaltningslagen, socialtjänstlagen (SoL), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och skollagen.

I Stockholm finns ett stort utbud av både kommunala och fristående skolor att välja mellan och samverkan runt barn och ungdomar blir därmed mer komplicerad. Ungefär hälften av eleverna i Stockholm går i en annan, kommunal eller fristående, skola än den som ligger nära deras hem. För att samverkan mellan skola och stadsdelsnämndernas verksamheter ska fungera krävs, enligt förslaget, en likartad struktur på såväl övergripande som på individnivå.

För att socialtjänsten ska kunna fullgöra det yttersta ansvaret, SoL 5 kap 1 § när det gäller barn/ungdomar som far illa finns en anmälnings- och uppgiftsskyldighet (SoL 14 kap 1 §) som åvilar verksamheter som berör barn och unga t.ex. skolan. Det är av stor vikt att alla aktörer har god kunskap om varandras verksamheter, ansvar, skyldigheter och befogenheter så att insatserna från samtliga kan samordnas så att resurserna används så effektivt som möjligt.

Föräldrars ansvar och delaktighet

Vårdnadshavare/föräldrar är den viktigaste samarbetspartnern och samarbetet med dem ska inledas så tidigt som möjligt.

Brister i samverkan

Etableringen av en mängd fristående skolor har aktualiserat behovet av nya samverkansformer eftersom det inte längre är en självklarhet i Stockholm att barn går i skolan i sitt närområde. Oklarheter och otydligheter kring andra myndigheters/förvaltningars ansvar, befogenheter och organisation medför svårigheter vid samverkan.

Samverkansformer

Samverkan mellan skola och socialtjänst med flera bör utgå från ”Strategi för samverkan, - kring barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa” och de framgångsfaktorer som där identifierats för en god samverkan. Strategin är framtagen av socialstyrelsen, Myndigheten för skolutveckling och Rikspolisstyrelsen år 2008. Inom respektive stadsdelsförvaltnings geografiska område bör ett samverkansarbete påbörjas med ”Strategi för samverkan” som bas. Strategin lyfter fram några centrala framgångsfaktorer:

- Ett aktivt och gränsöverskridande ledarskap
- Tydlighet och struktur
- Samsyn
- Motivation, förtroende och god kommunikation
- Samverkanskompetens

Stödmaterial

Ett stödmaterial med mer detaljerade anvisningar hur samverkan ska ske kommer att presenteras för utbildnings- respektive socialtjänst och arbetsmarknadsförvaltningen under första kvartalet 2010.

Ärendets beredning

Svaret på remissen har beretts inom socialtjänstavdelningen. Ärendet har behandlats i handikapprådet 2010-02-25 och i förvaltningsgruppen 2010-02-03. Ärendet har också sänts till berörda inom landstinget 2010-03-02 för kännedom.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen har tagit del av remissen med förslaget om riktlinjer för samverkan mellan socialtjänst och skola och anser att den är genomtänkt. Förvaltningen har dock några synpunkter på förslagen i remissen/underlaget samt påpeka att det i den övergripande BUS-strukturen inte diskuteras några enskilda ärenden, vilket anges i underlaget. Där diskuteras utvecklingen av samverkan mellan de olika aktörerna.

Vidare vill förvaltningen understryka vikten av att samverkan sker mellan förskola/särförskola och skola/särskola tillsammans med verksamheterna inom socialtjänst och barn och ungdom.

Likaså vill förvaltningen att detaljerade rutiner för hur samverkan ska ske mellan skola, socialtjänst och tredje part, t ex SII, tas fram. Idag har förvaltningen uppfattningen att socialtjänsten i många fall blir ansvarig för ärenden och kontakten med t ex BUP, barn- och ungdomspsykiatri. Ärenden som skolan, via sin elevvård, själva kan initiera.

Remissens förslag och förvaltningens synpunkter

- Att samverkan med friskolorna utvecklas och helst ska samverkansöverenskommelser

tecknas.

Synpunkter: Privata utförare av skolor kan idag själva bestämma om de vill samverka med verksamheterna inom socialtjänsten och/eller barn och ungdom. Erfarenheten har hittills visat att några av de privata utförarna inom stadsdelsområdet deltar i samverkansmöten och övriga kontakter med socialtjänsten. Andra visar ingen ambition att samverka. Det är kanske tveksamt om det ska vara möjligt för enskilt driven förskole/skolverksamhet att välja bort samverkan med socialtjänsten.

- Att samverkan mellan skola och socialtjänst bör utgå från ”Strategi för samverkan - kring barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa”.
- Att samverkansområdena bör sammanföras i en samverkansöverenskommelse mellan skolorna och verksamheterna inom stadsdelsnämnderna.
- Att polis och det lokala föreningslivet, specifikt i det förebyggande arbetet, bör vara representerat i ett övergripande samverkansforum.

Synpunkter: Stadsdelsförvaltningen anser att ett övergripande samverkansforum kan bli värdefullt. Förvaltningen förväntar sig att Utbildningsförvaltningen då tydliggör skolans ansvar för att och hur det förebyggande arbetet ska bedrivas. Idag är det inte tydliggjort.

- Att för den övergripande samverkan i generella frågor bör stadsdelsdirektören ansvara och också för att en övergripande mötesstruktur finns.
- Att avtal tecknas med grund- och gymnasieskolorna i respektive förvaltnings geografiska område, inklusive obligatorisk särskola och gymnasiesärskola.
- Att ett arbete med att ta fram en eller flera indikatorer för samverkan prövas.

Bilagor

Riktlinjer för samverkan mellan skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa, inkl Överenskommelse om samverkan, dnr 325-2740/2009.